

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/41/2014
Identifikačné číslo spisu:	4013201299
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4013201299.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: J. O., bytom J., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.10.2013, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/283/2013-14 zo dňa 20.01.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/283/2013-14 zo dňa 20. januára 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.10.2013, ktorým odporkyňa podľa § 65, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa čl. 52 ods. 1, písm. a) a ods. 4 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 priznala navrhovateľovi starobný dôchodok v sume 413,90 € mesačne od 21.09.2013 s odôvodnením, že dňa XX.XX.XXXX dosiahol navrhovateľ dôchodkový vek dovŕšením 62 rokov. Ku dňu 21.09.2013 získal 7364 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo je 20 rokov a 64 dní, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok. Navrhovateľ bol ku dňu rozdelenia ČR a SR zamestnaný u zamestnávateľa, ktorý mal ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, 31.12.1992, alebo naposledy pred týmto dňom sídlo na území ČR. Sumu starobného dôchodku bolo podľa čl. 52 ods. 4 písm. i) a prvej časti prílohy VIII. nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 možné vypočítať len s prihliadnutím na obdobie dôchodkového poistenia získané podľa právnych predpisov SR, pretože suma dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov je rovnaká bez ohľadu na to, či bola

vypočítaná ako nezávislá (národná) dávka alebo paušálna (čiastková) dávka.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že podľa čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení, doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia ČSFR sa považujú do doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia ČSFR alebo naposledy pred týmto dňom. Z obsahu dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ požiadal o priznanie starobného dôchodku odo dňa 21.09.2013. Ku dňu 31.12.1992 zamestnávateľ navrhovateľa Tranzitný plynovod Praha mal sídlo na území ČR i keď navrhovateľ vykonával prácu na území SR Kompresorová stanica č. 4 Ivanka pri Nitre. Ku dňu rozdelenia ČSFR mal zamestnávateľ navrhovateľa Slovenský plynárenský priemysel a. s. sídlo na území ČR, preto všetky doby zabezpečenia získané pred 01.01.1993 sa považujú za doby zabezpečenia ČR a dôchodok za ne je príslušná poskytnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia. Námietku navrhovateľa, že v dôsledku rozdelenia ČSFR ako aj v dôsledku uplatňovania zmluvy medzi ČR a SR je ako dôchodca diskriminovaný, považoval súd za nedôvodnú, pretože odporkyňa s ním nezaobchádzala odlišne ako s inými dôchodcami, ktorí sa ocitli v obdobnej situácii.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom konštatuje, že dňa XX.XX.XXXX dosiahol vek 62 rokov, následkom čoho spĺňa podmienky pre priznanie plného starobného dôchodku. K uvedenému dátumu mal odpracovaných vyše 42 rokov. Všetky podklady o odpracovaných rokoch sú k dispozícii v Sociálnej poisťovni. Sociálna poisťovňa však miesto plného starobného dôchodku priznala iba čiastočný dôchodok. Myslí si, že Sociálna poisťovňa mala vypočítať plný starobný dôchodok a požiadať českú stranu o dorovnanie dôchodku do plnej výšky. Domnieva sa, že týmto spôsobom boli porušené jeho základné ľudské práva, podľa ktorých mu za celoživotnú tvrdú prácu prináleží aj patričný dôchodok.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Odporkyňa zdôrazňuje, že v súlade s čl. 8 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a čl. 8 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia č. 883/2004 sa po vstupe Slovenskej republiky a Českej republiky do Európskej únie naďalej uplatňuje čl. 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení a čl. 15 a 16 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení. Ku dňu rozdelenia ČSFR bol navrhovateľ zamestnaný u zamestnávateľa, ktorý mal ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, 31.12.1992, alebo naposledy pred týmto dňom sídlo na území Českej republiky. Sumu starobného dôchodku bolo podľa čl. 52 ods. 4 písm. i) a prvej časti prílohy VIII. nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 možné vypočítať len s prihliadnutím na obdobie dôchodkového poistenia získané podľa právnych predpisov SR, pretože suma dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je rovnaká bez ohľadu na to, či bola vypočítaná ako nezávislá (národná) dávka alebo paušálna (čiastková dávka). Suma starobného dôchodku bola určená podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ako súčin priemerného osobného mzdového bodu obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Na základe uvedeného navrhuje odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť. Rozhodol jednomyselne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol

verejne vyhlásený dňa 27.05.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúvajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúvajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa čl. 8 ods.1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, toto nariadenie nahrádza všetky dohovory o sociálnom zabezpečení uplatniteľné medzi členskými štátmi, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti nariadenia. Niektoré ustanovenia dohovorov o sociálnom zabezpečení, ktoré uzavreli členské štáty pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia, však naďalej zostávajú v platnosti, za predpokladu, že sú pre príjemcov výhodnejšie, alebo ak vyplývajú z určitých historických okolností a ich účinok je obmedzený časom (Zmluva medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení).

Podľa čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení (oznámenie MZV SR č. 318/1994 Z. z.), doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

Podľa čl. 15 ods. 1 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení (oznámenie MZV SR č. 175/1995 Z. z.), sídlom zamestnávateľa sa rozumie adresa, ktorá je ako sídlo zapísaná v obchodnom registri. Ak je zamestnávateľom fyzická osoba, sídlom je adresa, ktorá je v obchodnom registri uvedená ako miesto podnikania; ak je zamestnávateľom odštepny závod alebo iná organizačná zložka zapísaná v obchodnom registri, sídlom zamestnávateľa sa rozumie adresa tohto odštepneho závodu alebo organizačnej zložky.

Podľa bodu 1 Dohody ministra práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a ministra práce a sociálnych vecí Českej republiky zo dňa 22.08.2013 o aplikácii článku 20 Zmluvy medzi Slovenskou a republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení z 29.10.1992, na účely aplikácie článku 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou a republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení z 29.10.1992 obe strany po vzájomnej zhode považujú za miesto sídla zamestnávateľa, Českú republiku u zamestnancov Kompresorová stanica č. 4 Ivanka pri Nitre.

Podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 66 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne o priznaní starobného dôchodku.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých

krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku doplnia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd v uvedenom prípade obdobne ako krajský súd a odporkyňa konštatuje, že v zmysle čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení (oznámenie MZV SR č. 318/1994 Z. z.) v spojení s čl. 15 ods. 1 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení (oznámenie MZV SR č. 175/1995 Z. z.) a dohody ministra práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a ministra práce a sociálnych vecí Českej republiky zo dňa 22.08.2013 o aplikácii článku 20 Zmluvy medzi Slovenskou a republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení z 29.10.1992, sa obdobie dôchodkového poistenia (zabezpečenia) pred rokom 1993 (rozdelenie ČSFR) pre zamestnancov vykonávajúcich prácu pre zamestnávateľa na Kompresorovej stanici č. 4 Ivanka pri Nitre započítava do dôb dôchodkového poistenia podľa českého právneho poriadku upravujúceho obdobu sociálneho poistenia na našom území, nakoľko sídlo zamestnávateľa Tranzitný plynovod Praha bolo na území Českej republiky.

V danom prípade je potrebné tiež zdôrazniť, že pre zachovanie prehľadného a jednoduchého systému sociálneho poistenia spojeného s vyplácaním dávok sociálneho poistenia nezáleží na tom, že navrhovateľ pred rokom 1993 bol, okrem posledného zamestnávateľa so sídlom na území ČR, zamestnaný aj u iných zamestnávateľov (teda aj tuzemských), pretože rozhodujúcou skutočnosťou je tá, že ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom mal zamestnávateľ navrhovateľa sídlo na území Českej republiky. Ostatné doby sociálneho poistenia, teda aj obdobie od roku 1971 do roku 1985, je povinná zhodnotiť a rozhodnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia podľa českého právneho poriadku.

Podľa názoru odvolacieho súdu preto odporkyňa postupovala správne a v súlade so zákonom, keď pri výpočte výšky starobného dôchodku v zmysle nášho právneho poriadku započítala do obdobia dôchodkového poistenia iba dobu od roku 1993 do 21.09.2013. Odvolací súd ešte pripomína, že v prípade, ak by odporkyňa priznala navrhovateľovi starobný dôchodok so započítaním dôb pred rokom 1993, navrhovateľovi by bol vyplácaný starobný dôchodok v nezákonnej výške, nakoľko by išlo o starobné dôchodky (slovenský aj český) priznané za totožné obdobie dôchodkového poistenia.

Na základe uvedeného najvyšší súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/283/2013-14 zo dňa 20.01.2014 potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods.1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.